

АЛИСА В 21. ВЕК

РЕЦЕНЗИЯ¹

Марчела Миронова

Софийски университет „Св. Климент Охридски“ (България)

ALICE IN THE 21ST CENTURY

Marchela Mironova

Sofia University St. Kliment Ohridski (Bulgaria)

mish.mironova@gmail.com

Докосвам, разтварям и на една корица разстояние откривам послание – „Търсил ли си слон в миша дупка?“. Замислям се. Немалко големи въпроси се крият в кратки изречения. В този контекст книжката с джобни алогизми на Симона Алекс „Червилото на

кметицата“ предлага интересни експерименти с езика, с асоциативността и мисълта. Поздравления към издателство „Scribens“, което дава възможност за изява на талантиливи творци.

Що се отнася конкретно до книгата, авторката се е постарала да вмъкне различно послание във всяко книжно тяло, така че то да носи допълнителен оригинален почерк. На места из страниците се откриват QR кодове – ако ги последвате, пред вас оживява гласът на Симона Алекс, която чете свои текстове. Писателката е спазила и една особено привлекателна литературна традиция – да включи свои илюстрации към някои от текстовете си. Всичко това не само увеличава възможностите за интерпретация; така читателят е поставен в ситуация, в която би могъл да сблъска своите представи с нещо различно, а това обикновено предполага интересни резултати.

¹ Aleks, Simona. Cherviloto na kmetitsata. Dzhobni alogizmi. Sofiya: Scribens, 2022 [Алекс, Симона. Червилото на кметицата. Джобни алогизми. София: Scribens, 2022.

Как да четем алогизмите? На първо място – не изключваме логиката. Просто е редно да освободим съзнанието си дотолкова, че да търсим смисъла на необичайни места. Тогава странното започва да ни се струва познато. Не търсим конфликта в самия текст, а вместо това позволяваме да се осъществи конфликт между текста и нашето възприятие, за да изследваме как едно от най-ценните преживявания в процеса на четенето не са просто готовите, логичните, очевидните послания, а въпросите, които си задаваме по време на сблъсъка с думите. А ако си послужим и с езика на Симона Алекс – това навлизане в контурите на чуждата орбита може да открие пред нас летящи перуки, вечно тичащ охлюв, врана – бъдеща кметица, делфини сираци, круши от дъб, слънце, което прави сянка, и облаци, които пръскат светлина, летящ подиум и всичко това да има смисъл, без задължително да има логика, защото, ако свием три пъти надясно, щом видим птица, проблемът продължава да си лети, дори и да не го виждаме. Все пак там, където на власт е „свежосалатеното правителство“, на смъртоносния вирус се предлага „щедро обезщетение в замяна на солидното му отсъствие през летните месеци“, а седмичните новини се четат с маска на очите, докато хората съвсем не заспят.

В текстовете на Симона Алекс могат да се открият много летящи обекти, но това не се отнася за обувките, така че се пазете от пропасти. Ще откриете още цветя, плодове, зеленчуци, животни и ще ви се стори, че сте попаднали в една словесна градина, но не забравяйте да обърнете внимание на музиката и танците, защото това все пак е културно пространство, в което nonsensът е естетическо отражение на съвременността. Светът е кодиран. Играта с думите ни позволява да го декодираме. Трябва ни само точната програма, но всеки сам я инсталира.

Щом отвори „Червилото на кметицата“, читателят разгръща пред себе си една голяма картина от фрагменти с много въпросителни. В тази картина Симона Алекс е въплъщение на една Алиса, попаднала в 21-вия век на чудесата. Надникнете смело и без предубеждения в света на нейното въображение и си позволете да бъдете изненадани от начините, по които може да се достигне до истините за любовта, за политиката, за социалните и индивидуалните норми, абсурди и абсурдни норми, вдъхновени от действителността, която ни заобикаля. Тук приликите с реалността, макар и фикционални, не са случайни. Огледайте се в абсурда и той ще отвърне на погледа ви, а може и да проведе съвсем стойностен разговор с вас. Важното е да не тръгвате на път без лук! Както и без усмивка, защото способността да превръщаме в извор на забавление разочарованията си от света и хората, ни е съхранило и продължава да ни съхранява като човеци, а не просто оцеляващи биологични машини.